

Vtorek, četrtek in soboto izhajajo in veljajo v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
" pol leta 4 " — "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
" pol leta 5 " — "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno trisporno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " 2krat,
4 " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Cerkev in šola, duhovni in predsedništvo v krajnem šolskem svetu.

△ —. O razmeri med cerkvijo in šolo še nismo veliko govorili. Ker pa zahteva korist našega naroda, zlasti na Kranjskem, kjer se zdaj po ustanovitvi okrajnih šolskih svetov snujejo kranjski šolski sveti, moramo tudi o tej zadevi svoje mnenje povedati. Navod za to nam daje članek, ki smo ga brali v „Novicah“ in „Danici“, ki govori o predsedništvu v okrajnem šolskem svetu. Pravi, da po drugih deželah so udje krajnega šolskega sveta navadno župnike za predsednike volili. Ker se je nadjeti in ker tudi previdnost to velevala, da naj se tudi na Kranjskem volijo župniki za omenjene častne posle, priporočajo „Novice“ in „Dan.“ tem gospodom dovolj pomisleka in preudarka, predno to čast sprejmejo in jim to nekako odgovarjajo ter naštevajo v ta namen več vzrokov.

Mi bi o tej stvari ne spregovorili, ako bi ne bila v ozki zvezi s koristimi našega naroda. Narod naš potrebuje šol, ki ga edino do večje omike, do gorskega blagostanja povzdigniti morejo. Vsi omikani in modri možje raznih ljudstev pripoznavajo veliko korist dobro osnovanih ljudskih šol. Tudi slovenski domoljubi važnost šole sicer ne prezirajo, pa vendar so jej menda premalo udani še. Vsak pravi domorodec pa bi moral svojo pozornost obračati tudi na te naprave in gledati, ali so osnovane tako, da koristijo narodu, da pospešujejo njegovo izobraženost.

Pri nas, po Kranjskem in po vsem Slovenskem, prištevamo duhovščino med domoljube prve vrste. Tem so potrebe naroda našega gotovo pri srcu intji jih tudi najbolj poznajo, ker žive med ljudstvom in so z njim v vedni dotiki. Duhovni najbolj vedó, da je našemu kmetu pred vsem vsestranskega poduča treba. Kje pa naj se mladina podučuje v vseh potrebnih rečeh za življenje?

Mislimo, da to so šole. Kakor se pa pozna korist in potreba šole, dolžnost je, da se po mogočnosti podpira. Zlasti pa imajo nekteri stanovi po svojem poklicu in svojih zmožnostih vedno nalogo, da ljudstvu koristnim napravam na noge pomagajo, in si tako za svojo domovino zasluge nabirajo.

Med te stanove prištevamo zlasti duhovni stan. Ta ima že po svojem poklicu dolžnost, da skrbi za ljudstveno izobraženje in sicer ne samo za blagor večni, ampak tudi za časno srečo. Vsekako vest naklada duhovnemu, da mu je mar tudi za materialni ljudski stan. Šola pa je najboljša naprava, ki narodu boljša materialno in duševno stanje. Ljubezen do domovine pa tirja, da skrbi v tem smislu za svoj narod, da se temu šole ustanovljajo in da se te vedno v dobrem stanu ohranijo.

Duhovščina je za šole po vsem Avstrijskem prav veliko storila in tudi na Kranjskem si je duhovščina za šolstvo največe zasluge pridobila. Vendar s tem ne rečemo, da je bila vse storila, kar more šole povzdigniti. V večih obzirih je še ostajalo kaj pomanjkljivega in nedognanega. Pa to bi bila duhovščina še doprinesla, ako bi jej vlada s podporno roko k poboljšanju šol bolj pripomagovala.

Odkar pa je naša vlada duhovščini nadzorništvo do šole odvzela, odkar je ona veliko dosedanjih pravic do šole odstopila srenji in posvetnim učnikom — zgubila je duhovščina svoje prejšnje veliko veselje do šole. Je li prav, da je vlada šole od cerkve ločila, da je duhovnom izključljivo pravico do šolskega ogledništva od-

tegnila? Mi menimo, da nima niti tisti prav, ki vlado v tej zadevi graja, niti tisti, ki jo zagovarja. Če pomislimo, da je ravno duhovni stan najbolj sposoben za ta posel, da ima za to potrebne zmožnosti, da je duševno pastirstvo v ozki zvezi s šolskim življenjem, da so duhovni šole ustanovili, moramo za res prav dati duhovnom, ki obžalujejo ločitev šole od cerkve.

Na drugi strani pa je treba vedeti, da je dandanašnje ljudstvo dospelo do večje izobraženosti, da so tudi posvetni učenci in nekteri srenjski možje, ki nimajo samo zmožnosti za šolsko ogledništvo, ampak tudi pravo veselje do narodnih izobražilišč. Do zdaj je imel samo duhovni stan privilegij do šolskega nadzorovanja, le ta je delil po svoje povelje v šolskih rečeh, vsi drugi stanovi niso do viših šolskih uradov imeli pravic. Svobodnejše šolske postave pa tirjajo, da se srenja, ki šole vzdržuje, da se udeležujejo učenci in duhovni, pri šolskem nadzorništvu, kjer se sklepa in določuje o koristi šolstva in ljudskega poduka.

Nove šolske postave, akoravno so pomanjkljive, ker so za vse dežele po enem kepitu osnovane, vendar niso tako nepravilne, kakor bi jih kdo sodil. Res jemljejo nekaj pravic duhovnom, a dajejo jih drugim stanovom, katerim gredó po naravni in splošni državljanski postavi. Ker nova šolska postava o nadzorništvu na to meri, da se bode šolstvo povzdignilo, gotovo ni primerno, da bi se jej pri izpeljavi nasprotovalo. Marveč dolžnost je menda slehernega državljana, da bode te nove naredbe pospeševal. Govori se sicer, da nove šolske postave delajo zoper vpljiv duhovnov v šoli, da so cerkvenemu duhu nasproti itd.; ali to je le deloma res. Te postave merijo na to, kako se bo s pomočjo šole zboljšalo ljudsko blagostanje. Države pri postavo-daji ne more samo vezati korist verski ali cerkveni, ampak splošna narodna potreba. Da se je pa tudi na cerkev ozirala, nam pričajo zastopniki cerkveni v deželnem, okrajnem in krajnem šolskem svetu.

Nahajajo se pa dan danes — po ločitvi šole od cerkve — duhovni, kinemarajo za šolo kratko nič. Le za podučevanje krščanskega nauka jim je mar; za druge potrebe se kratko malo zmenijo in še celó posvetnemu učniku v marsičem nasprotujejo. Da s takim ravnanjem zelo ljudstvu škodujejo, tega še pomislijo ne. Naše slovensko priprosto ljudstvo se še ni šole privadilo in ne pozna koristi, ki mu je poduk prinaša. V večih krogih se jezé nad novo šolo, ki jim le novih davkov naklada in jim otroke, ki bi jih radi vedno doma pri delu imeli, odteguje. Ako pa še duhoven gospod, na katerega stavi prosti kmet vse svoje zaupanje, s svojim djanjem kaže, da mu ni mar za poduk v drugih znanostih, da vabi mladino samo k podučevanju v krščanskem nauku; podpira napačno ljudstveno mnenje zastran šole. Duhoven sicer po svojih cerkvenih postavah res ni zavezan, da bi ljudstvu priporočal šolo; ali njegova vest, katero naj popraša, mu bode rekla, da je vendar le dobro in prav, ako ljudem prigovarja, da naj pošiljajo svoje otroke v šolo k posvetnemu učniku, ki jih bode vadil v branji, pisanji, računstvu itd.

Pravi Slovenec bode vselej poslušal, kaj mu poleg postave velevala domoljube in slovansko poštenje. Znano nam je nekaj primarlijev po Kranjskem, kjer v nekterih krajih šolstvo vsled novih postav zavolj tega rakovo pot gre, ker duhovni očitno poudarjajo le potrebo krščanskega nauka, za druge šolske reči se ne zmenijo; rekoč, mi ne smemo nič več pri šoli imeti.

Vprašamo take duhovne, ktera postava Vam pre-

poveduje, da ne smete šole podpirati, da je ne smete ljudstvu priporočevati?

Res Vam tudi nobeden ukaz ne velevala, da bi razun krščanskega nauka tudi sicer za šole skrbeli ali domoljube in ljubezen do bližnjega naklada slehernemu omikanemu človeku, toraj tudi duhovnu, da mu je mar za izobraženje ljudstva svojega.

Spregovorimo še nekaj besedic o krajnem šolskem svetu; to je bil naš najprvi namen pri pisanji tega članka. Po Kranjskem je največ takih kmečkih srenj, kjer je le po en učitelj in ta ni tako izobražen, da bi mogel s tako dobrim vspehom voditi krajni šolski svet, kakor more to župnik storiti, ako ima veselje do šole. Možje pa, ki jih srenja v ta zbor voli, zopet nimajo potrebnih zmožnosti, da bi ta častni posel prevzeti mogli. V najboljših rokah je tedaj predsedništvo, če ga prevzame župnik. V „Novicah“ in „Danici“ pa članek govoreč o tej zadevi odgovarja gosp. župnikom sprejetev tega posla. Ta dva lista ne pomislita, da s tem šoli in narodu škodujeta. Pa vendar so „Nov.“ in „Dan.“ v principu korist novih naprav šolskih, n. novih šolskih svetov pripoznale; kajti postava dotična je bila izdelana od večine kranjskega deželnega zbora, ki je gotovo sklepal v smislu vredništev „Nov.“ in „Danice.“ Čemu toraj to odgovarjanje? Zlasti je pa na Kranjskem to nespamento. Ali mar knjezo-škofijski konzistorij v Ljubljani prepoveduje duhovnom svojim, da se nimajo udati novim naredbam? Še ravno nasprotno je ukazal v lanski okrožnici. Če bi pa župnik ne smel predsedništva v krajnem šolskem svetovalstvu prevzeti, tudi bi ne smeli duhovni biti udje krajnih, okrajnih in deželnih šolskih svetovalstev. Ravno tako bi potem ne bilo prav, da so duhovni okrajni šolski nadzorniki; in vendar je 6 duhovnov na Kranjskem imenovanih za okrajne šolske nadzornike.

Vzrok, da jim katoliška vera ali cerkveni uradi ne pripuščajo, udeleževati se pri novih šolskih uradih, odpade tedaj popolnoma. Ako se pa župniki kot predsedniki krajnega šolskega sveta bojé dela, katerega bode jim šolstvo nakladalo: potem pa dvomimo, da imajo ali da so imeli veselje do šole in pravo ljubezen do povzdige svojega naroda.

Opombe k kranjskemu šolstvu.

V Ljubljani novembra meseca. [Izv. dop.]

(Dalje.)

Kaj bi rekel o vladnem ravnanju z novomeško-frančiškansko gimnazijo; primanjkuje mi primernih besedi, da bi vladno ostudnost dostojno zaznamoval. Prav je imel oni narodni zastopnik, ki je v deželnem šolskem svetu krepko protestoval zoper tako nepostavno postopanje naše ustavne vlade. Naša ljubeznjiva „Laibacherca“ je 31. oktobra t. l. v št. 249 priobčila kratko poročilo o dotični tretji seji deželnega šolskega sveta. C. k. zastopnik g. Hozhevar je vlado zastran prenarredbe novomeške gimnazije zagovarjal in se zgovarjal s pomanjkanjem časa. Credit Judaeus Apella!

V obče je znano, da je naša vlada ob letošnjih šolskih počitnicah prenarredila graško benediktinsko gimnazijo in dunajsko oo. piaristov v Jožefovem predmestji. Pri prenarredbi benediktinske in piaristovske gimnazije se je vse redno in postavno godilo. Oba ravnatelja (tam benediktinar, tu piarist) sta ostala tudi ravnatelja sedanjih državnih gimnazij. Kaj pa je naš

marljivi L ad i s l a v zagrešil, da ga c. k. vlada ni hotela potrditi, da tudi njemu na sedanji državni gimnaziji ni hotela izročiti ravnateljstva? Potrebne zmožnosti mu vlada ne more odrekati, saj je vendar njen zastopnik, šolski nadzornik Holcinger, pri lanskem nadzorovanju in preiskavanju vse v lepem redu našel in zaradi tega oo. frančiškanom v sklicanem uradnem zboru očitno pohvalo izrekel. In postavni učiteljski izpit je gospod Ladislav pred taisto izpraševalno komisijo na Dunaji dostojno napravil kakor n. pr. piaristovski ravnatelj Feiorfeil, ali sedanji novomeški ravnatelj dr. Zindler.

Kaj je tedaj zakrivil znani naš L ad i s l a v H r o v a t, da je c. k. vlada pri prenapredbi samostanske gimnazije v državo z njim drugače ravnala kakor z imenovanim piaristovskim ravnateljem na Dunaji ali z benediktincem Peinlichom v Gradcu?

Ali so se dotični vladni organi v naglici spregledali in le po pomoti slovenskim frančiškanom z drugo mero merili kakor nemškimi piaristom in benediktincem?

Neveljaven bi bil ugovor, da je novomeška gimnazija postala realna — in da realna gimnazija ne sme imeti ravnatelja jezikoslovca ampak kacega drugega strakovnjaka. V resnici — zato je c. k. vlada poslala matematikarja Zindlerja za ravnatelja! Kdo ne pozna slavnega našega o. B e r n a r d a V o v k a? Tudi ta je matematikar in fizikar, izvrsten učitelj z izvrstno profesorsko diplomom, ktero mu je dunajska izpraševalna komisija izročila. Zindlerjevo znanstvo in učiteljsko spretnost mu še do kolena ne sega. C. k. nadzornik ne kake stare dobe ampak ustavne decemberske g. Holzinger se je pri lanskem nadzorovanju Bernardovi spretnosti čudil in ga še posebno pohvalil zaradi velikega vspeha, ki ga kaže njegov poduk v matematiki in fiziki pri učencih. Ali se sedanji ravnatelj Nemec Zindler more v tem z njim primerjati? In Bernarda tudi učenci spoštujejo in ga ljubijo, kljub njegovemu resnobnemu postopanju in natančnim postavnim tirjavam, ko se Zindlerja le boje kakor hudič križa in ga tako sovražijo, da so se v Senji ob priliki bili zoper njega zarotili in spuntali!

Bernard je tudi v ravnateljskih opravilih popolnoma zveden, ko je novi vladni ravnatelj Nemec Zindler gledel na to popolnoma novinec — in še le komaj tri leta nastavljen učitelj! Če vlada na realni gimnaziji — kakor rečeno — ime naj nas ne slepi — ni hotela imeti ravnatelja jezikoslovca, bi pa naj bila nastavila matematikarja — Bernarda, ki tudi mestne in pokrajinske razmere novomeške gimnazije natanko pozna. Kaj še, saj pri ponemčevavni vladi ne sme biti, da bi kak pošten in spreten našinec ravnateljstvo kake gimnazije v roke dobil; kajti svojo prevažno službo bi znal naplačno rabiti — namreč rabiti bi jo znal svojemu narodu na korist pa nemškutarstvu na škodo.

In praksi (kajti postavno ni nikjer izrečeno) se je načelo ugnjezdilo, da pri realnih gimnazijah ravnateljstva ne izročajo jezikoslovcem ampak le učiteljem, ki se z drugimi predmeti posebno pečajo. Pri sedanjih okoliščinah, pri tirjavah sedanjega časa gotovo ne naplačno načelo, tem manj, če pogledamo na nerodovito ozko opaženo delovanje naših starih jezikoslovcev. Če se je pri novomeški prenapredbi naša vlada tega načela držala in Nemca Zindlerja nastavila, se njeni naskriznosti tem bolj čudimo, da je pri realni gimnaziji v Kranji ravnateljstvo jezikoslovcu prepustila. Jalova vladna doslednost!

Kako bo Zindler, tujec, Nemec opravljati ravnateljstvo v slovenskem mestu, v slovenski deželi! Kako bo spolnoval zahteve, ki jih razni postavni paragrafi vsacemu ravnatelju stavijo? Kako se bo porazumeval s slovenskimi stariši? In vendar bo imel skorej brezizjemno le s takimi opraviti. Kako s slovenskimi učenci? In vendar nemških učencev svoje gimnazije še na prste nima dosti šteti. Vsi ministerski razglasi o sprejemni skušnji v začetku šolskega leta slovenskih dečkov ne bodo prenapredili v Nemce, to še celo ne, ko bi jim naš deželni šolski svet priskočil še s kakim drugim narodnim sklepom. Ministerski razglas o sprejemni skušnji odločno zahteva, da se vsak dijak pri sprejemu priča ravnatelja sprašuje. Da o drugem

molčim, prašam le, kako je Nemec Zindler, ki ne zna ne besedice slovenski, presojeval učence pri spraševanju krščanskega nauka? In ta se kljub skrbljivosti našega šolskega sveta po vseh 4 razredih mestnih šol slovenski podučuje.

Kako se bo za nas nemi ravnatelj vedel in svoji nalogi zadostoval, ko bi se vsled poganjanja deželnega zbora rečena postava o sprejemni skušnji prenapredila v tem zmislu, da bi se zahtevalo enako znanje slovenskega jezika? In enake prenapredbe se je čez leto vsaj nadejati.

Nemški ravnatelj Zindler tudi ne more nadzorovati vsega poduka, kakor to postava odločno zahteva. Kako bo on n. pr. slovenske ure obiskaval? slovenske pismene naloge konec semestra pregledaval? Kako prevažne razgovore o poduku in o nekterih posebnih naukih vodil, ker se z našim mišljenjem in početjem nikakor ne vjema? Kako o enakih nasvetih vladi sporočal? Res lepa prenapredba gimnazije, ki je dobila ravnatelja, ki še deželnega jezika ne zna, ki ne razume navadnega govora svojih učencev; — par nemških dijakov poleg Slovencev nimajo nikakoršne veljave.

Ali mi je treba spominjati še na druge napake in nepravilike, ki jih nam in sebi napravljajo nezmožni nemški ravnatelj. Kake sitnosti — da se hujše ne izrazim, ko bi deželni odbor in deželni šolski svet jela po domače — po slovenski uradovati.

Kako bo ravnatelj Nemec pri zrelosti skušnji zadostoval postavnim zahtevam? Čudna postavna komisija, ko bi k letu pri zrelosti preskušnji c. k. šolski nadzornik Nemec Holzinger poleg c. k. ravnatelja — Nemca Zindlerja sedel! Tacih in enakih nepostavnih napak mi ni treba tolmačiti. In kake druge osebne čednosti in zmožnosti ima gosp. Zindler, da so ga na nos na vrat novomeški gimnaziji za ravnatelja usilili? Pri naši glavni gimnaziji je več let za suplenta bil — pa ob tem času nismo zasledili na njem nikakoršnih posebnih ravnateljskih sposobnosti. Pred ko ne se jih je nalezal od svojega tadanjega pajdaša, sedanjega c. k. šolskega nadzornika g. Vrečka! Osebno pokroviteljstvo pa zadnja leta pri oddajanju služb v Avstriji vse premore. Celu Brenceljeva kuharica se norca dela ostudnemu pokroviteljstvu pri nastavljanju ravnatelja naše pripravnice za učitelje ljudskih pa mestnih šol. Sramota! Dvakrat sramota, če pomislimo, da so po vseh drugih cislajtanskih pokrajinah (razun ene vse drugačne izjeme) ravnateljstvo učiteljskih pripravnic izročili učiteljem, ki niso stari jezikoslovci. Pri nas se ve da se na to ne gleda, ampak da je dotični le sedanjí vladi dovoljen političen neznačaj in kacega šolskega nadzornika ali pa še kake višje vladne osebe osebni prijatelj. Ti osebni pokrovitelji si s svojimi ne — — — ljubljenci mislijo: Wem Gott ein Amt giebt, dem giebt er auch den Verstand!

Omenjena posebna — vsa drugačna izjema (— v Pragi) je deloma tudi le cvet osebne pokroviteljstva, cvet nemškutarkega ustavovernega ropotanja. In vendar kaka razlika! Pri nas uborni stari jezikoslovec, ki je blezo moral trikrat svoj učiteljski izpit ponavljati in popolnjevati in še takrat —. Pa saj so mu njegovi osebni pokrovitelji pred leti z vso silo hoteli stalno službo na naši gimnaziji dati, če prav ni imel skazati postavne sposobnosti. To mislim vsaj ni posebna postavna sposobnost za stalno gimnazijsko službo, če človek pri učiteljski skušnji propade. Pa pustimo to stvar, ki sem je hotel le za zgled ustavoverne in osebne protekcije in vladne nedoslednosti v njenih načelih postaviti; našim pripravnikom le vošim, da bi prav hrabro napredovali pri svojem ravnatelju jezikoslovcu, ki potrebnih didaktičnih in pedagogičnih zmožnosti nikjer ni skazal niti pismeno niti in praksi.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Zagreba, 20. nov. [Izv. dop.] Ni ga na svetu naroda, ktere ga bi se Magjari tako bali kakor Rusa. Ta njih strah je tolik, da že v komiko prehaja. „Oros“, kakor Magjari v svojem kulturnem jeziku Rusa imenu-

jejo, jim je živa personifikacija tistega zlobnega demona, ki z nabrušenim nožem v roki Magjarom na vrat preži. — Ko je prvi Napoleon s svojo Kserksesovo armado iz Moskve retiriral, je baje klic: „Kozaki pridejo, Kozaki pridejo!“ cele brigade v „trap“ zagnal. Ravno taka je danes pri Magjarih. V vsakem listu njih časopisov ponavlja se stereotipni klic: „Rusi pridejo, Rusi pridejo!“ — in Magjare spreleti pri tem kasandrinem kliku kurja polt od temena do velicega palca na nogi, groza jih stresa po vsem životu, ustne jim postanejo višnjeve, in na vzgor zavihana konca njih brk se žalobno dole povbesita. Izjava ruskega kancelara Gorčakova, da se Rusija v prihodnje neče več držati ustanovitve Pariškega mira leta 1856. zagnala je Magjarom in njih polplatnim bratom magjaronom reumatizem v vse ude. Denes ko Magjarom za šišek gre, imajo vsakega za svojega baratoma. Denes je Racz njih baratom, Toth je njih baratom, Horvat je baratom, Nemet ta je že od časov Arnulfa njih baratom, z eno besedo vse bi radi za baratome imeli izven Rusov. Naši narodnjaki se zavolj te neizmerne rusofobije iz Magjaronov norce delajo, ter jim prorokujejo, da bodo že k leti ob tem času vsi od prvega do zadnjega v Uralu rudo kopali, in oni to — verjamejo! Dober je strah, kdor ga ima. Sploh je tukaj pri nas mnenje raširjeno, da pride gotovo do vojne med Avstrijo in Rusijo, nobeden si pa ne prikriva, da za tako vojno nismo dovolj pripravljeni.

Prva sednica našega sabora bila je zavolj nezadostnega števila nazočih zastopnikov nezaključljiva, pa tudi v naslednjih sednicah je broj nazočih narodnih zastopnikov komaj in komaj zaključljivost dosegel. Kaj se v tem našem saboru godi? — Ne prašajte mene, jaz se za to ne brigam, kakor se tudi drugi svet za to ne briga. Naša tolažba je le to, da bo v kratkem vendar enkrat te nesramne komedije kraj in konec.

Naš „press-pandur“ Agramerica dobila je novega vrednika. Poprejšnji bil je neki Chernel z pridevkom „der bruder Kilian“, sedanjí je pa neki Kafka s pridevkom „der dumme Kerl von Agram.“ Vsaka nova metla dobro pometa, pravi pregovor, in res novi vrednik Kafka prav „jogunasto“ svojo metlo viha proti narodnjakom in njih glasilu „Zatočniku“. Celu tukajšnjim Slovincem je eno krpico prišil, češ, ka „ungezogenheiten“ uganjajo.

Iz Dunaja, 17. novemb. [Izv. dop.] V gosposki zbornici so včeraj grmeli zopet enkrat centralističnopolihneni gospodje nemške narodnosti. Take divje strasti proti federalizmu bi človek iskal pač v kterem mladem časniku, nikoli pa ne v gosposki zbornici avstrijski. Kakor so govorili ti Auerspergi, Ungerji in Lichtenfelsi proti ministerstvu, tako so pisali proti njim prej časnikarji. A po teh je padel državni pravnik s svojimi paragrafi in jih metal v težke dolge ječe. Če te govore beremo, in potlej beremo, kaj naša tiskovna postava in naši sodniki imajo in določujejo za kaljenje javnega miru, ščuvanje proti vladi in njenim organom: zares popade nas zasmehovalen krohot na vso svobodo, ktero ti gospodje s svojo ustavo vred tako bombastično branijo. Petrinó je menda vendar tudi s cesarjevim lastnoročnim pismom izvoljen minister, in vendar ga je smel včeraj Unger, neposvarjen od prvosednika, zgodovinskemu lumpu in požigalcu Herostratu primerjati, in mu sicer take podle brce dajati, kakor spadajo v oštarijo, prej nego v zbornico. Unger je ministerski kandidat. Če bode minister postal, in bode enkrat en žurnalist njegovo delovanje primerno enako sočil, — kriminal! — Potocki se je slabo zagovarjal. Videti je, da je mož svoje butare sit, ter da se bo rad umeknil. A ravno zdaj je tudi videti, da slabo ten mož, kakor Potocki, ni bil na mestu. Če je včeraj obžaloval, da sprave v Avstriji ni mogel narediti, obžalovati je moral sebe, da nobene volje ni imel potisniti ono kliko, ki ga danes zbada od vseh strani.

Da to ministerstvo, ki se ni hotelo vstopiti ni na desno ni na levo, mora pasti in bode padlo, to je skoraj gotovo. Skoraj gotovo je tudi da dobomo staro kliko, z novim absolutizmom podkovano, nazaj. Vladi je le še na tem ležeče, da se snidejo delegacije, da denarja in davka dovolijo.

Ali bi ne bilo dobro, da Slovanje (Poljakov se ve

da ne mislimo) pusté Dunaj še pred delegacijami. Za rusko vojsko res naši poslanci nimajo náloga denarja dovoljevati, niti za to, da se nemški živeli v Avstriji, na slovansko in našo škodo, za Turčina in angleško kupčijo navdušuje. Tistih razmer, ki so vladale tačas, ko so naši poslanci na Dunaj šli, ni več. Razmere, ki so danes, so onim baš v najostrejšem nasprotju. Če se orientiralno vprašanje začne res reševati, vsaj, da naši ljudje ne bodo za tuje koristi delali proti lastni krvi. — Torej bodimo na-nje pozorni.

Politični razgled.

Poslanska zbornica je prišepala za gospoško zbornico tudi s posebno adresno na cesarja. Prostor našega lista nam ne dopušča obširneje se pečati niti z adresno samo niti z gospodi, ki so za adresno govorili. Nam tudi ni žal. V sedanjih velevažnih časih se mora enostranska adresa centralistične svojbine pogubiti kakor kaplja v morji. Njeni glavni govornik Herbst — propadli Herbst — je v dolgem nedržavniškem govoru napadal sedanje ministerstvo zaradi njegove tako imenovane spravoželjnosti, o kateri mi Slovenci zlasti nič ne vemo. Samo eno hočemo iz te adrese in teh govorov konstatirati: sedanja centralistična večina ne vé v obrambo proti državopravni opoziciji drugega pripomočka nasvetovati, nego surovo silo, ki pa drugega ne more doseči, nego sistematično ubiti vse avstrijsko čustvo opozicijskih narodov. Adresa gosposke zbornice je bila udarec v obraz opozicijskih narodov, adresa poslanske zbornice je nova napoved vojske, ki se v adresi svečano izreka za permanentno, in nevoljno pobija vsako spravljanje, vsako pomirjevanje. Pa to je vse eno, kaj pišejo in govorijo ustavoverneži, saj jih poznamo že mnogo let in novega tudi zdaj niso nič povedali. Osupnilo pak nas je vedenje državopravne opozicije. Ne le da 3 Poljaki, ki so vendar v adresnem odboru sedeli, niso izdelali posebne adrese, so vsi opozicijski elementi po svojih vodjih v zbornici javno izrekli, da bodo pač glasovali proti adresi, ne pa govorili, češ da je v državi zadreg že itak dovolj in da jih ne hoté pomnoževati še s svojo opozicijo. Pri takem ravnanju se vendar že popolnoma neha vse oponiranje. Da pa ne bodo naši zreli politiki nam očitali pomanjkanja politične zvedenosti, naj tú navedemo, kar piše praška „Pol.“ v tej zadevi: „Osupnjeni čujemo, da niti 3 Poljaki ne bodo oglasili vsaj manjšinskega mnenja, tako da je videti, kakor da bi opozicija niti ne mislila predložiti osnove protiadrese. Ali morebiti hoče opozicija pri razžaljivem in državni pogubnem zadržaji adresne osnove nemških centralistov obnesti se z nekaterimi ničimi dostavki ali zaostati celo za pohlevno opozicijo desetero udov gosposke zbornice? Že pri zadnji adresni debati v škotski lesenjači je državopravna opozicija napravila to napako; ali hoče ona danes, ko so razmere toliko slabše, ravno isto napako storiti in se brez krepkega upora pustiti strahovati in preglasovati? Sklep poslanske zbornice bode dvojno pačil pravi ljudski glas, ker 33 českih poslancev ni v zboru kot veden živ protest proti zborovim sklepom; ali hoté potrpežljivi zastopniki drugih narodov pomagati, da se bode to pačenje bolj pokrilo, ker pohlevni kakor ovce dopuščajo, da se z njimi postopa po centralistični volji, ali se marveč ne bodo krepko upirali, kolikor jim moči dopuščajo in dolžnost velevala? Ako so že v zboru ostali, naj vsaj močno pričajo za resnico in naj svojim nasprotnikom raz obrazu potegnejo krinko lažnjive opravičenosti, in potem naj storé drugo dolžnost in naj hrbet pokažejo parlamentarizmu, ki državo spravlja na kant, in ki jim drugega ne ponuja nego zaničevanje in posiljevanje.“ Kakor dejanja kažejo, bila so ta vprašanja zastoj. Opozicija je molčala in z 90 proti 74 glasovi je obveljala centralistična adresa.

Državnega zbora delovanje je menda za zdaj skoraj pri koncu. Še bode imel zbor potrditi nekatere česke volitve in menda bode tudi dovolil, da se smejo davki do konca februarja 1871 pobirati po finančni postavi za leto 1870. Potem misli ministerstvo zbor za zdaj poslati na odpust in mu kasneje predložiti neko postavbo za vrejanje gališkega vprašanja.

Tako bode menda tudi za kake 3 mesece ministerska kriza preložena in ministerstvo bode dobilo časa iskati si novih podlog in zaslomb. Slišati je, da se zopet dogovarja s Čehi in govori se, da bi utegnil Bielsky vstopiti v ministerstvo. Slednja govorica pak se nam vsaj ne zdi posebno verjetna.

„Wien. Ztg.“ oglašja troje cesarjevih pisem, vsled katerih se začetek delegacij prestavlja od 21. na 24. novembra.

„Shodišče levega središča“ je sklenilo, da se izmed Slovencev volita Svetec in Črne v delegacijo, za Dalmacijo ja odločen Vojnovič, za Istro Colombani, za Tirolsko Giovanelli in Greuter. Polaki hoté Smolko voliti samo za namestnika.

Razgovorjanje o jugoslovanski zvezi v neslovenskih krogih prav dobro napreduje. Vsi nemški listi so vzeli shod v Sisku ad notam in kar je pomenljivo, niso o njem govorili z navadnim zaničevanjem. Česki listi prinašajo dolge članke o tej zadevi in se prav pohvalno in sočutno izražujejo o jugoslovanski ideji. V hrvaških novinah se to velevažno vprašanje obravnava z vso resnobo, in dasiravno se oglašajo že tudi glasovi, ki govoré proti zedinjenju Hrvatov s Slovenci, vendar nadvlada še zmerom potreba jugoslovanske politične sloge. In mi Slovenci? Pri nas molčimo. Vredništvo tega lista je nalašč za nekoliko časa ustavilo razpravljanje o tej zadevi, izhajaje z načela, da nam ne velja „delati“ javnega mnenja, ampak da mu je treba le delati in dopuščati potrebno časnikarsko gaz, in nadejaje se, da se bode našim voditeljem in ljudskim zastopnikom zljubilo tako ali tako oglašati se o vprašanju, ki se nas Slovencev tako blizo tiče in ktero je v novinarstvu našlo nepričakovano mnogo odziva. Vredništvo se je žalibog raznenadilo, kajti dozdej nismo z izvenvredniških krogov dobili najmanjšega glasa od naših merodajnih gospodov voditeljev. Ker je pa vprašanje prevažno, bomo prihodnjič zopet začeli govoriti o njem prepuščaje sodbo čitačemu občinstvu.

„Pokrok“ piše: Amerikanski narodni gospodar Carey — najduhapolniši politični ekonom poslednjih let — je spisal že pred več kakor 10 leti in ponavljal zopet pred tremi leti prorokovanje, da sti tako zvani „zapadni“ velevlasti v Evropi, Francoska in Anglija, že prekoračili vrhunec svojega političnega razvitka; da v sled ogromne centralizacije, ktero sti gojili, in po ktere so se polnila in bogatila glavna mesta na škodo družim, obedve državi počasi propadati; da so bode če velevlasti tri, namreč: severno-amerikanska republika, Ruska in Nemčija. Pri teh treh državah je vsestransk političen in narodno-gospodarski napredek; pri njih je zdrava sistema decentralizacije, ki vendar nikdar državne jednote ne moti, njim mora tedaj pripasti vlada sveta, a okolo njih se vrsté ostali narodi kot vlasti drugega ali tretjega reda. Nadalje pravi, da je ruska nota, ki je Angliji ravno tako nastavila nož na prsi, kakor kandidatura Leopolda Hohenzollerna-a, Francoski, — bila odvisna od volitev v severni Ameriki. To je vzrok, da Ruska ni objavila svoje volje koj po Sedanu. Volitve v kongres trajajo v Ameriki čez mesec dni, in tudi sedaj še niso povsod končane, pa vendar se je že pred koncem oktobra za gotovo vedelo — brali smo brzojavne vesti — da imajo republikanci toliko in toliko glasov več, nego demokrati.

Velika večina v washingtonskem kongresu je vsled teh volitev tedaj republikanska. Grant, njeni ljubljeneč ostane tedaj tudi dalje predsednik. Ruska je čakala na vseh volitev ameriškanih, še le ko je imela brezdvoybena poročila, da ostanejo v Washingtonu dosedanje (popolnoma prijateljske) razmere, je spustila tlinko do smodnika in „vzhodno prašanje“ doni nenadno po Evropi.

Amerikansko-ruska zveza je pretekla leta strašila po vsih časnikih, dasiravno ti dve državi niste imeli nikakoršne pisane v §§. razdelene pogodbe; enake težnje, enaki nameni rodé zvezo sami ob sebi, kakoršna je med Ameriko in Rusko, odkar je republikanska stranka volila Lincolna.

Ruska odpoved pariške pogodbe od l. 1856 pomeni tedaj: Dosedanje poveljstvo v Evropi se Fran-

coski in Angliji odvzame, na njih mesto pa stopita Ruska in Pruska a Amerika. To je maščevanje za Olomuc l. 1851 in za Sebastopol.

Avstrija in Turčija odlašati s svojimi odgovori, da Anglija, Anglija pa, da se Bismark in Grant odločno izrečeta. Od tega je odvisno, ali vzame Anglija meč že sedaj v roke, ali se bode bojevala le na papirju.

Na vsak način, preje ali pozneje bo krvavi boj, ki bo vredil staro Evropo in napravil novo državno sestavo.

V rusko-turški zadevi se je sploh začelo mirnejše soditi in videti je, kakor da bi se vsa stvar imela poravnati, dasiravno Angleška in Turška precej osorno govorite. Vlasti so vsaka zase odpisale na Gorčakovo okrožnico. Zadržaj angleškega odgovora je znan, pismo je precej pohlevno in nima nič tistega vojnega veselja, ki se kaže po londonskih novinah. Celó Rusom prijazna „Köln. Ztg.“ je s zadržajem zadovoljna. Omenjeni list ne misli, da bi prišlo do vojske, zlasti ker Rusija v miru pušča ona določila 1856 pogodbe, po katerih je morala nekoliko svojega oblastja odstopiti. Velevlasti bodo za zdaj zadovoljne z nekaterimi protesti. Vendar povsod prav radovedno pričakujejo, kaj bode Ruska na te proteste odgovorila, ker je vsakako od tega odgovora mnogo odvisno. Med tem tekó dogovori med Dunajem, Londonom, Carigradom in Florenco, da bi se dogovoril skupen korak, ki ga bode treba, ako bi začela Ruska svojo odpoved dejansko izvrševati. Italijo pa nič prav ne mika potikati svoje roke v rusko-turški ogenj.

Na bojišči se vedno še pripravljajo tajne priprave za zadnji udarec. Videti je kakor da bi Francozi jako srečno manevrirali. Francoski general de Paladine je jako umno vedel združiti svojo armado z zapadno armado pod generalom Kératry. Prusi so bili jako ponosni, ko so nekatere oddelke francoske premagali pri Bacon in Dreux, a kasneje se je pokazalo, da so bili goljufani, ker so se ravno pod zaščito teh malih bitek združile omenjene francoske armade. Pariz je neki še dobro oskrbljen s živžem, a ljudstvo si neki že želi miru.

Bavarska je v principu privolila, da vstopi v severno-nemško zvezo na podlagi popravljene zvezne ustave; vendar si pridržuje posebno vojaško uravnavo in bode svoje odnošaje napram zvezi vredila po posebnih mednarodnih pogodbah. Bavarski kralj bode menda sam potoval v Versailles in nasvetoval, naj postane stari Viljem — nemški cesar.

Razne stvari.

* („Naprej“!) Narodno-gospodarsko društvo „Naprej“ v Šmarji ima svoj prvi občni zbor v nedeljo 27. novembra ob 4. uri popoldne. Program:

- 1) Začetni govor in sporočilo o delovanju začasnega odbora.
- 2) Volitev predsednika in deset odbornikov.
- 3) Predlog: Naj se v Šmarji ustanovi okrajna založnica in hranilnica.
- 4) Pretresovanje vprašanja: Kako se da národna rav-nopravnost za Slovence praktično izpeljati.
- 5) Posamezni predlogi društvenikov.

Po občnem zboru je veselica z godbo, petjem in govori. — Slovenske rodoljube uljudno vabi odbor.

—u—. (Beseda v Preširnov spomin na Dunaji.) Dunajski mladi Slovenci napravijo 2. decembra slovesno besedo v spomin našega največjega pesnika Preširna. Društvo „Slovenija“ je izbralo poseben odbor devetih udov, kateri je osnivanje v roke vzel. Kolikor je dozdej znano, bode program le-ta: 1) Pozdravilni govor odboročnega prvosestnika, g. Šukljeja. 2) Slavnostni govor o Preširnu g. Levca. 3) Petje slovenskega pevskega zbora (pomnoženega z udi slovanskega pevskega zbora na 50 glasov). 4) Deklamacija ene Preširnovih pesem. 5) Vojaška godba. Ples a po odborovem sklepu pri tej besedi ne bode. — Pova-bijo se na Dunaji bivajoči Slovenci, neudje društva, s pismenimi povabili, in tudi drugi Slovani. Računi se po

izkušnjah prejšnjeletnih ob enacij sijajnih besedah na 4—500 udeleževalcev. — Kako pa v domovini? Koliko društev in krogov se bode na rojstveni dan (3. dec.) spomnilo moža, ki je naši narodni literaturi najlepši biser dal?

* (Odbor dornberške čitalnice) je razposlal krasno vabilo k slovesnosti, s katero se bo odprlo omenjeno društvo dne 20. novembra 1870. Program slovesnosti je: Pozdrav predsednikov. Deklamacije. Govor. Govor o vinoreji. Igra: „Prepir o ženitvi“. Vmes se bo vrstilo petje. Slovesnost, h kateri so vsi rodoljubi uljudno povabljeni, začne se ob 5. uri zvečer.

* (Politični oblaki.) V Trstu neki dotična društva blago, katero bi se pod avstrijsko zastavo po morji prevaževalo, nečejo zavarovati.

* (Duhovske spremembe v lavantinski škofiji.) Č. g. Janez Arlič je postal župnik na Prihovi in č. g. Tomaž Jeretin župnik na Teharjih. — Za provizorje so vmetjeni č. gg.: Matevž Pogelšek v Št. Petru pri Savini, Blaž Dolinšek na Frankolovni, Peter Erjavc v Zrečah in Valent. Siplovšek v Prevorjah. — Prestavljeni so sledeči č. gg. kaplani: Jernej Koh za 1. v Konjice, Jože Propst za 2. v Slov. Bistrico, Jože Černko v Lembah, Jože Ulčnik za 2. v Vitanje, Janez Zalezina za 3. v Novo Cerkev, Andrej Urek v Mozirje, Martin Škerbec v Loko. — V pokoj sta stopila č. gg. Štefan Vodušek, župnik v Št. Petru pri Savini in Marko Vučajnik, župnik v Prevorjah. — Č. g. Jakob Bohinc, spiritual lavantinskega semenišča v Mariboru je za duh. svetovalca imenovan.

Dunajska borza 21. novembra.

Srebro 123 „ 25 „
Napol. 10 „ 9 „

Vsem, ki so nepozabljivemu soprnemu, oziroma sinu, ranjcemu

Franju Robida

zadnjo čast skazali pri pogrebu 9. t. m., posebno č. gg. sokolcem iz Planine, Postojne in Cerknice, se podpisane s tem ponižno zahvaljuje.

Ivana in Eliza Robida.

Planina, 10. novembra 1870.

Glasohrami (Spielwerke).

ki igrajo 4 do 120 viž, med njimi krasni izdelki na zvončike, na bobne in zvončike, na nebeško glasbo, na mandolino, na „expression itd.

Vrh tega

škatljice z muziko,

ki igrajo 2—16 viž, med njimi take s neseserji, stali za smodke, švicarskimi hišami, album-i za fotografije, tintniki, shrambami za rokavice, pis-moteži, globi, etui za smodke, škatljicami za tabak in žveplenke, puncami, mizicami za delo, skleni-cami, portemonai-es-i, noži za papir, palice, stoli — vse z muziko; dalje ključavnice z muziko. Vedno najnovejše priporoča

J. H. Heller v Bern-u (Švica).

Le kdor se neposredno naroči, dobi Heller-jeve izdelke.

Srečkanje.

Ker je lanska razdelitev premij vzbudila zadovoljnost, sem tudi za to zimo enako razdelitev preskrbel. Kdor kaj kupi, dobi znesku primeren listek za premijo. Tudi bo po mnogostranskej želji srečkanje na škatljice z muziko, srečka velja 2 gld. v bankovcih, 12 srečk 20 gld. Vleklo se bo začetka aprila.

Pregledi s ceniki se vsacemu brezplačno pošiljajo. (2)

Izdatelj in vrednik Anton Tomšič.

Listnica vredništva.

G. P. Končnik, prof. v Ptui: Obžalujemo, da Vam ne moremo ustreči. Ko bi bili Vi razpravljal stvar samo, potem bi ne mogli Vam prostora odrekati; v sedanjih obliki pa Vašega pisma ne moremo tiskati niti

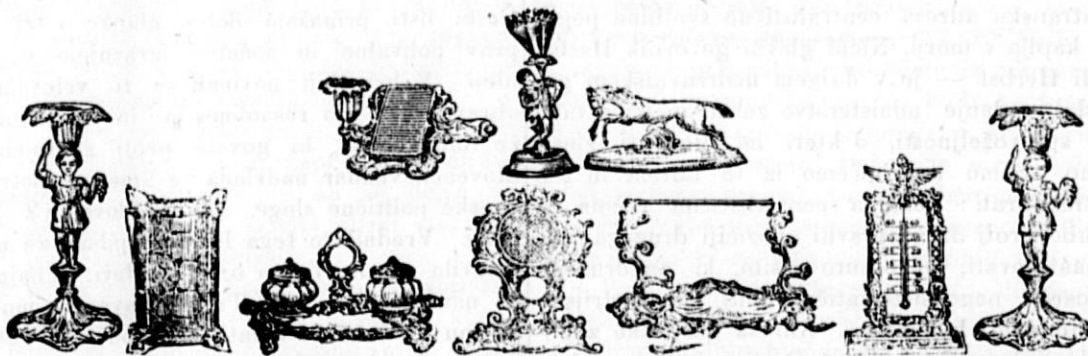
za plačo niti brezplačno, kajti z izrazi „čvekati“, „laž“, „obrekovanje“, „prenapetež“ itd. se nasprotna mnenja v resnih listih ne zavračajo. Tudi ne vemo, kako ravno Vi pridete do tega, da opirate ravnateljve napake.

Dobro došla!

Narodno-gospodarski duh časa pozdravlja kupčijsko hišo

TRAUGOTT-A FEITEL-A

na Dunaji, verlängerte Kärntnerstrasse 57, Kärntnerring Nr. 2.

Posebno priporočljiva je ta iz najboljšega masivnega dunajskega bronza izdelana garnitura za pisne mize, vsled risov sestavljena iz 10 kosov, samo za tri f.; francoska garnitura f. 5; s cizeliranimi in pozlačenimi robovi f. 12; posamezni kosi po 20 kr. do f. 1.

Najlepše stvari iz litega bronza: Par miznih svečnikov kr. 80, f. 1.80, 1.80, 2, 2.50, 8; detto dvoročen par f. 3.50, 4. Ročni svečniki 20, 30, 45, 50, 60 kr., detto z netilom 30 kr.; pepelnik v mnogih licih 20, 30, 40, 50 kr. Držaj za ure 30, 55, 65, 80 kr. Držaj za cigare z netilom f. 1, 1.50. — 1 hranilnica 25, 30 kr.: detto velika 90 kr., 1 gorkomer za sobe 80 kr., f. 1.20, 160. Teža za pisma v figurah in živalih 35, 50 kr., f. 1. Peresni ročnik 25, 50, 60 kr., f. 1. Tintnik 35, 45, 80, 90 kr. detto velik s peresnim ročnikom f. 1.50, 2.

30 kr. kineško-srebrna žličica, garantirana.	30 kr. nežno pozlačen medalijon za fotografije.	8 kr. mnilo v obliki sadja, vsakojako, brez kve, jabelka, kumare itd.
60 kr. kineško-srebrna žlica, garant.	5 kr. dekliški lovec, velika burka.	50 kr. mnilo v obliki sadja v elegantnih korbičih, večje sorte 90 f. 1, 1.20.
90 kr. kineško-srebrne vilice in nož, angleška klinja.	5 kr. listnica, večja kr. 8, 10.	f. 2. Anglež na samokotu, isto z uro.
f. 8. album z muzike, igra 2 igri.	30 kr. pozlačen bronsast rob, zlat obrezek: listnica z olovko, elegantna juftovina.	20 kr. lepo pisana kositarjeva skudelica, večje po kr. 30, 40, 50.
10 kr. lakiran pas.	f. 1.20 lipuer-service za 6 oseb.	80 kr. lepo toaletno zrcalo s zapirljivo miznico.
35 kr. usnjat pas, močan.	10 kr. kalendar za na steno.	f. 2. isto napolnjeno z mnilom in vonjavo.
3 kr. praktična mašina za vtikanje niti.	8 kr. centimeter.	8 kr. fino jeklena veriga za ure.
10 kr. pletna korbica iz srebr. drata.	2 kr. knjižica papirja za smodke.	15 kr. fina jeklena verižica.
8 kr. igra otročjih kvart.	4 kr. strgulja za jezik.	35 kr. fina verižica z jeklenimi koral-dami.
20 kr. pakfonasta žlica.	8 kr. pila za nohte, jeklena.	65 kr. 100 angleških pismenih papirjev s gumiranimi ovitki.
10 kr. pakfonasta žličica.	10 kr. verižica za škarje.	8 kr. fino zobna pasta.
80 kr. pakfonasta velika žlica za juho.	85 kr. kleščice za orehe.	10 kr. fino zobna krtača.
40 kr. pakfonasta velika žlica za mleko.	8 kr. pošet.	8 kr. ostrivec za olovke.
40 kr. pakfonast razsipavec za poper.	10 kr. škatlica jeklenih peres.	10 kr. angleške škarje, večje 18, 20 kr.
60 kr. pakfonast razsipavec za sladkor.	25 kr. ročni svečnik, masivna bronza.	3 kr. zapetnik za rokavice.
f. 1.20 čedna pisna mapa.	20 kr. nožni bruz iz poroznega oglja.	4 kr. novozlata gumba za bele zavratkinke.
f. 1.90 taka z pisnim orodjem.	15 kr. električen brisač za lampe, prav praktičen.	30 kr. žalostinski kinč.
5 kr. ducent peresnih ročnikov.	10 kr. fina škarje za šlinganje.	5 kr. krasen umeten ogenj v sobi, večji 10, 15 kr.
10 kr. glavni urni ključ za vsako uro.	60 kr. čeden ustnjat etui, za šivanje napolnjen.	30 kr. čarobna iglena škatlica, z iglami napolnjena.
60 kr. polna toaletna kaseta, večja f. 1, 1.50.	90 kr. risavno orodje, večje f. 1.20, 1.50, 2.	35 kr. burkast prstan škropnik.
f. 1.30 šah s kostinimi figurami.	45 kr. pozlačena šivna blazina privrtljiva.	20 kr. fino svilnat gosposk zavratnik, najfineji 30, 40 kr.
15 kr. rešta sekanih koravd, pravih.	60 kr. usnjata gosposka torbica, večja kr. 70, 90, f. 1.29.	25 kr. Wertheimova hranilnica.
f. 1 lepa zapirljiva šatula za rokavice in šiv, iz palisandra.	85 kr. globus za učence s podnožjem.	4 kr. lepo rezljan okvir za fotografije.
15 kr. par manšetnih gumb novozlatih.	40 kr. novozlata broša in uhani!	40 kr. fino portemonnaie, z bronsastim robom, še elegantnejši 50, 60, 80 kr.
30 kr. cela garnitura šmizetnih in manšetnih gumb, novozlatih.	50 kr. morsko-penasta cev s fotografijo.	20 kr. kovana mošnjica za cigaretni tabak z usnjem preoblečena.
80 kr. pozlačena napestnica, eleg. f. 1, 1.50.	5 kr. anglešk ščipavec za cigare.	30 kr. Netilo z lunto.
45 kr. pozlačena broša za fotografijo.	f. 1. nož, 6 klinj želveidnoplatičen.	20 kr. par otročjih hlačnikov.
90 kr. iz granata broša in uhani.	50 kr. angleškajuftinska mošnjica usnje-podšita.	30 kr. par za odrasle, najfineji 40, 50 kr.
10 kr. elegantna igla za gosposke zavratnike, najfineje kr. 25, 30.	35 kr. otročja ura z bilom.	65 kr. natanko regulirana vremenska ura.
25 kr. pušpanove vilice in žlica za salato.	50 kr. jako zanimiva družbinska igra večja in zanimivejša kr. 60, 80, f. 1—4.	
10 kr. gosposk zavratnik v barvah.	8 kr. lep karton pečatnega vozka.	
f. 2.50 punca, ki kriči papa in mama, večja 3 f.	f. 1.20 prava morsko-penasta pipa z jantarjevo cevjo, turška.	
10 kr. 100 pravih angleških šivanjk.	3 kr. kos gliserinskega mjila.	
10 kr. karton iglic za pletenje.		
40 kr. gosposka veriga novozlata.		

(7)

Proti poštnemu povzetju se hitro pošilja po pošti.

Slawisches Verschickungsgeschäft und Waarenhaus Traugott Feitel, in Wien, Kärntnerring 2, Kärntnerstrasse 57.

Epileptični krč (božjast)

pismo zdravi specialni zdravnik za božjast doktor **O. Killisch v Berlinu.**

zdaj: Louisenstrasse 45. — Ozdravil jih je že nad sto.

(38)

Lastniki: Dr. Jože Vošnjak in drugi.

Tiskar Eduard Janschitz.